

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

14

CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS

Vi står upp för människorättsförsvarare i frontlinjen

I 33 år har vi försvarat mänskliga rättigheter och stärkt utsatta människorättsförsvarare. Arbetet sker med utgångspunkt i lokala behov, kännedom om de länder där vi är verksamma och internationell rätt. Eftersom behoven alltid är större än resurserna är det viktigt att koncentrera insatserna och arbeta målinriktat.

Efter kriget i länderna i det forna Jugoslavien identifierade Civil Rights Defenders bland annat romer samt homosexuella, bisexuella, trans- och queerpersoner (HBTQ) som särskilt utsatta grupper. Medlemmar ur dessa grupper har till stor del varit osynliggjorda i samhället och har utsatts för systematisk diskriminering samtidigt som de inte har haft särskilt starkt stöd inom det civila samhället.

Långsiktigt arbete för varaktig förändring

Tillsammans med lokala företrädare från dessa grupper leder vi ett långsiktigt arbete i syfte att åstadkomma varaktig förändring. Vi har utarbetat förslag till en allomfattande diskrimineringslagstiftning som idag har införts i nästan alla länder

på Västra Balkan. Under många år har vi arbetat strategiskt med att stärka ledare för utsatta grupper, vi har initierat och utvecklat HBTQ-organisationer samtidigt som vi sett till att få andra människorättsorganisationer att uppmärksamma och verka för dessa gruppers rättigheter. Civil Rights Defenders har under åren kommit att bli en av de främsta människorättsorganisationerna när det gäller arbete för HBTQ-personers rättigheter.

Med vår kunskap om romers utsatthet och vår långa erfarenhet av att arbeta för deras rättigheter, framförallt på Balkan, har vi inlett en rättsprocess mot den svenska staten för polisens olagliga register över tusentals romer som avslöjades 2013.

Den 4 april 2014 tilldelades Ales Bialiatski Civil Rights Defender of the Year Award i sin frånvaro. Hans fru och kollegor mottog priset under ceremonin i Stockholm.

FOTO: CATARINA HARLING

Krigsförbrytare ska inte förbli ostraffade

Vi har sedan många år arbetat med att bekämpa den utbredda straffriheten som rådde efter krigen på Balkan, men också i Norra Kaukasus, där krigsförbrytare förblev ostraffade för grova människorättskränkningar. Genom samarbete med lokala krafter har vi sett till att dokumentera de övergrepp som skett, dels för att människor ska kunna minnas och lära sig av historien, dels för att använda som underlag i nationella och internationella rättegångar mot krigsförbrytare.

Vårt långsiktiga arbete för att stärka människorättsförsvarare syftar till att skapa starka krafter inom civilsamhället som verkar lokalt för att människors rättigheter respekteras. Det är de som utgör frontlinjen och som alltid kommer att vara på plats, även i tider när omvärldens uppmärksamhet riktas åt annat håll. Dessa modiga människor är emellertid ofta mycket utsatta, ständigt övervakade och inte sällan arbetar de med sina liv som insats.

Akutstöd till utsatta aktivister

Civil Rights Defenders beslutade för några år sedan att komplettera våra kapacitetsstärkande insatser med ett särskilt program för akutstöd till utsatta människorättsförsvarare. Sedan programstarten har vi tränat hundratals aktivister från några av de mest repressiva länderna i världen i digital och fysisk säkerhet, vi har försett dem med olika verktyg som gör deras vardag lite säkrare och vi har samordnat de goda krafter som finns för att stödet ska bli så effektivt som möjligt. I några av de allvarligaste fallen har vi kunnat vara behjälpliga med att evakuera människor när de svävade i livsfara.

Vår lansering av Natalia Project, världens första överfallslarm för utsatta människorättsförsvarare, drivs av sociala medier och är ett direkt resultat av det skyddsbehov våra vänner och kollegor i fält har. Kopplingen till sociala medier och människorättsförsvararnas uttryckliga behov av att få omvärlden att uppmärksamma deras utsatthet är något vi tagit fasta på när vi successivt har utvecklat vårt kommunikationsarbete de senaste åren.

Ett aktuellt exempel är den svåra situation som råder i Azerbajdzjan, där journalister och människorättsaktivister fångas eller tvingas i exil. Landets diktaturregim gör sitt yttersta för att med obegränsade medel charma omvärlden genom strategiska PR-insatser medan civilsamhällets

aktörer med få resurser kämpar för att göra sina röster hörda.

Intensifierade insatser i Latinamerika

Sedan ett drygt år tillbaka arresteras varje månad hundratals aktivister på Kuba. Det finns inget som tyder på att den situationen förändras till det bättre genom landets förbättrade relationer till USA. I Venezuela kämpar president Maduro för att överleva i politiken och den redan hårt drabbade oppositionen är satt under stark press. Våldet når nya höjder och det mesta tyder på att 2015 blir ett oroligt år i Venezuela. Mot bakgrund av detta intensifierar vi våra insatser i Latinamerika och i synnerhet i fråga om Kuba och Venezuela.

Utökad närvaro i Afrika och Asien

Vår satsning på Östafrika och Afrikas horn har slagit väl ut och med utökade resurser kan vi nu intensifiera insatserna för regionens utsatta människorättsförsvarare. Vi har också etablerat permanent närvaro i Sydostasien.

En given värdeomvårdare över sakernas tillstånd är, som så många gånger förr, hur regimkritiska röster tillåts komma till tals och hur de behandlas. Se bara på 2015 års mottagare av Civil Rights Defender of the Year Award, den vietnamesiska bloggskan Nguyen Ngoc Nhu Quynh ("Me Nam"). Den kommunistiska diktaturregimen i Vietnam använder alla medel för att tysta hennes granskning och kritik av dess korrupta maktapparat. Men, för att använda hennes egna ord: "Who will speak if you don't? I kept silent already but nothing changed. If you want to see the change you want, you have to speak out."

Civil Rights Defenders finns där för att göra vad vi kan för att försvara människors rättigheter och bistå modiga människor som Me Nam. Jag hoppas att du är med oss.

Stockholm, 1 april 2015

Robert Hårdh
Chef

FOTO: CIVIL RIGHTS DEFENDERS

I augusti 2014 gick Civil Rights Defenders tillsammans med tusentals andra längs Stockholms gator under Prideparaden.

FOTO: CIVIL RIGHTS DEFENDERS

ÅRSREDOVISNING 2014 CIVIL RIGHTS DEFENDERS

Förvaltningsberättelse

Organisationsnr 802011–1442

Styrelsen för Civil Rights Defenders avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2014.

Ändamål

Civil Rights Defenders är en internationell och oberoende människorättsorganisation. Organisationen försvarar människors medborgerliga och politiska rättigheter och stärker utsatta människorättsförsvarare, i Sverige och i de länder i världen där respekten för de mänskliga rättigheterna är som sämst.

Civil Rights Defenders anser att en värld där människors friheter och rättigheter respekteras också är en fredligare och säkrare värld för oss alla. Detta är också formulerat i den vision Civil Rights Defenders strävar efter att uppnå genom sitt arbete.

Vision

En fredlig och säker värld med frihet och rättvisa för alla.

Mål

Civil Rights Defenders övergripande verksamhetsmål är att förbättra människors tillgång till frihet och rättvisa genom ökad respekt för deras medborgerliga och politiska rättigheter. För att uppnå detta finns tre definierade undermål som styr arbetet:

1. Människor kan utkräva sina medborgerliga och politiska rättigheter genom att:

- de får ökad tillgång till rättshjälp
- de får ökad tillgång till information

2. Staten tar ansvar för de mänskliga rättigheternas genomförande genom att:

- lagstiftningen förbättras i förhållande till de mänskliga rättigheterna
- tillämpningen av de mänskliga rättigheterna förbättras

3. Lokala människorättsförsvarare stärks genom att:

- deras organisationskapacitet förbättras
- skyddet för utsatta människorättsförsvarare förbättras

Arbetsmetoder

Granskning och ansvarsutkrävande: Civil Rights Defenders granskar statsmakten och utkräver ansvar när lagstiftningen eller dess tillämpning står i strid med de medborgerliga och politiska rättigheterna. Det gör man genom att granska lagar, lagförslag och myndighetsutövning och genom att driva rättsprocesser mot stater och makthavare som kränker människors rättigheter.

Opinion och påverkan: Civil Rights Defenders arbetar med opinions- och påverkansarbete, själva eller tillsammans med partner. Organisationen driver kampanjer och informerar genom seminarier, rapporter, utskick med mera.

I totalitära stater når man ut med oberoende information genom alternativa medier och andra fora för diskussion och debatt.

Stöd och utbildning: Civil Rights Defenders uppmärksammar situationen för människorättsförsvarare och ger dem det stöd de behöver för att kunna fortsätta med sitt viktiga arbete.

Arbetet med att förbättra sina och partnerorganisationernas metoder för rapportering och resultatstyrning pågår kontinuerligt. Utbildning och kompetensutveckling prioriteras internt och externt.

Organisation

Civil Rights Defenders är en ideell organisation. Årsmötet är organisationens högsta beslutande organ. För att bli medlem krävs att man stödjer organisationens ändamål och grundläggande värderingar (som uttrycks i internationella överenskommelser om de mänskliga rättighet-

erna) samt att man är beredd att verka för dessa. Medlemsavgiften för 2014 var 300 kronor.

Årsmötet utser en styrelse, som sedan årsmötet 2014 har bestått av sju ledamöter varav fyra kvinnor och tre män. **Gerald Nagler** är organisationens hedersordförande och grundare. Under året har fyra styrelsemöten hållits. Det utgår ingen ersättning för det arbete organisationens hedersordförande, styrelsens ordförande och ledamöter utför. **Anders Mellbourn** (professor, publicist och konsult) och **Kristina Scharp** (associate director) utsågs av årsmötet 2014 till ledamöter av valberedningen.

Styrelsen för Civil Rights Defenders:

Benedicte Berner (medieanalytiker) styrelseordförande

Anna Jonsson Cornell (docent) ledamot

Arne Ruth (publicist) ledamot

Lars Viklund (advokat) ledamot

Elisabeth Tamm (jur kand) ledamot

Fredrik Andersson (entreprenör) ledamot

Carin Norberg (direktör) ledamot

Civil Rights Defenders är en expertorganisation vars arbete genomförs i huvudsak av de anställda vid organisationens huvudkontor i Stockholm samt vid fältkontoren i Belgrad, Sarajevo, Pristina, Tirana och Chisinau. Antalet anställda vid årsskiftet 2014 var totalt 40 personer varav 26 kvinnor och 14 män.

Fördelningen per kontor:

	Kvinnor:	Män:
Stockholm	17	9
Belgrad	1	5
Pristina	2	0
Sarajevo	2	0
Tirana	2	0
Chisinau	2	0
Totalt	26	14

Under året har organisationen även tagit emot frivilligkrafter i form av praktikanter, både på fältkontoren och på huvudkontoret i Stockholm. I december 2014 genomfördes en personalenkät som kommer att följas upp under 2015.

Väsentliga händelser

Under 2014 utökade Civil Rights Defenders sin verksamhet på många områden. Bland annat startade vi ett nytt Latinamerikaprogram med fokus på Kuba och Venezuela. Arbetet med Östafrika och Afrikas horn expanderade likaså

med ett nytt program och vi intensifierade även arbetet i Sydostasien med ett program till stöd för människorättsförsvarare. I Chisinau, Moldavien, öppnade vi ett fältkontor för att stärka vårt arbete i regionen. I utbrytarregionen Transnistrien, där landet gränsar mot Ukraina, är situationen för människorättsförsvarare mycket allvarlig. Rättssäkerheten är svag och grundläggande mänskliga rättigheter kränks rutinmässigt.

Under året stärkte vi även arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige. Vi fortsatte att uppmärksamma den svenska polisens användning av våldsmedel. Bland annat genom att påverka regeringen att genomföra institutionella reformer som möjliggör en oberoende granskning av polisens våldsanvändning och som garanterar människors rätt att fredligt utöva sin mötes- och yttrandefrihet.

I juni påbörjade vi processen med att stämma den svenska staten för det olagliga register över romer som uppförts av polisen i Skåne. För oss är det uppenbart att registret upprättats på etniska grunder, vilket står i strid med både svensk lag och flera centrala människorättsprinciper. Civil Rights Defenders företräder 11 personer vars uppgifter fanns med i registret, trots att de helt saknar koppling till någon kriminell aktivitet.

Vi stärkte även arbetet med romers rättigheter utanför Sverige och lanserade ett särskilt romaprogram på Västra Balkan. Programmet innehåller träningar i mänskliga rättigheter och rättsskydd och ger särskilt stöd till romska kvinnor i regionen.

I mars besökte vi Kiev för att med egna ögon bevittna den politiska situationen i Ukraina. Vi

träffade lokala människorättsförsvarare för att dokumentera de kränkningar som begåtts mot både dem och andra oppositionella i landet.

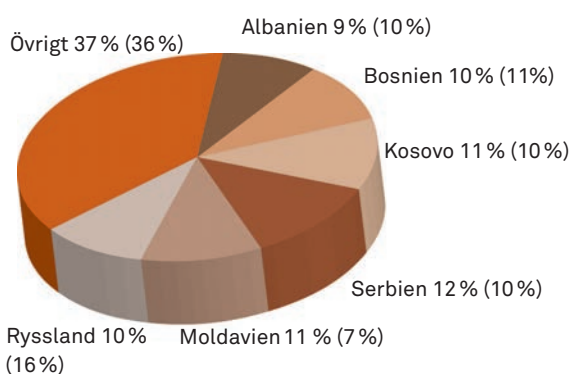
För andra året i rad anordnade vi människorättskonferensen Defenders' Days – Empowering Human Rights Defenders at Risk. 2014 års konferens ägde rum den 1-5 april och samlade 120 människorättsförsvarare från hela världen. Deltagarna erbjöds bland annat utbildningar i digital säkerhet, videokampanjarbete och påverkansarbete, för att stärka det lokala arbetet med mänskliga rättigheter.

Under konferensens sista dag hölls, för andra gången, Civil Rights Defender of the Year Award, där vi delade ut pris till årets människorättsförsvarare 2014. Priset tilldelades Ales Bialitski, ordförande för den vitryska organisationen Viasna, som arbetar med dokumentation av människorättsbrott och stöd till anhöriga och offer för det politiska förtrycket i Vitryssland. Vid tiden för prisutdelningen satt Ales fängslad – på falska grunder anklagad för skattebrott. Efter att ha varit frihetsberövad i över tusen dagar frigavs Ales slutligen i juni 2014.

Ishockey-VM för herrar arrangerades 2014 i Vitryssland. Under mästerskapen skickade vi en delegation till Minsk för att uppmärksamma människorättskränkningarna i landet. Som enda svenska människorättsorganisation träffade vi Svenska Ishockeyförbundet för att diskutera situationen.

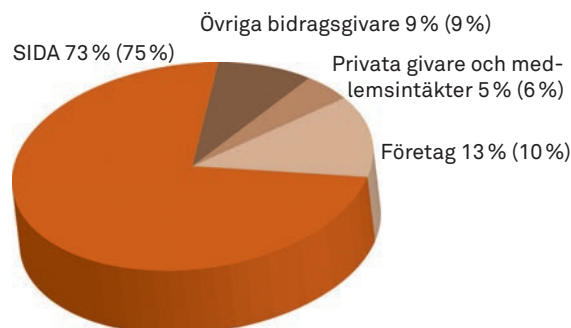
Den 17 maj firades den internationella dagen mot homofobi och transfobi runt om i världen. I Albanien genomfördes för tredje året i rad en cykelmarsch mot homofobi. Civil Rights Defend-

ÄNDAMÅLSKOSTNADER 2014

Totala ändamålskostnader 67 723 tkr
(Siffror inom parentes avser 2013)

INTÄKTER 2014

Totala intäkter inkl ränteintäkter 71 879 tkr
(Siffror inom parentes avser 2013)

ers var medarrangörer till evenemanget, vilket var det första stora evenemanget till stöd för HBTQ-personer som kunnat genomföras i Tirana.

Stockholm Pride gick av stapeln i början av augusti och Civil Rights Defenders tågade under egen paroll tillsammans med fler än 100 personer, varav många deltagare kom från Ryssland, Moldavien och Västra Balkan. Tillsammans med Stiftelsen Expo arrangerade vi även ett välbesökt seminarium som belyste hur det är att tillhöra en minoritet inom en annan minoritetsgrupp.

Förutom i Stockholm, stöttade vi även Pride i flera andra länder, så som i Vietnam, Serbien och Ryssland. Tillsammans med vår partnerorganisation GENDERDOC-M organiserade vi även en vecka med event under moldaviska Pridefestivalen för att stärka den lokala HBTQ-rörelsen i landet.

För åttonde året i rad anordnade vi det regionala rättegångsspelet Moot Court i Serbien där det serbiska laget Team Iustitia tog hem årets seger. Sedan 2013 har vinnarna i de regionala rättegångsspelet i Norden och Sydösteuropa även mötts i en transeuropeisk final i Europadomstolens lokaler i Strasbourg. Målet med tävlingarna är att utbilda människorättsexperter redan i början av sin juridiska karriär så att de efter avslutad utbildning kan börja bidra med sin expertis till samhället.

Tillsammans med vår partner, Pro LGBT, lokala romska representanter samt deltagare från HBTQ-rörelsen, arrangerade Civil Rights Defenders en sommarskola i ämnet multimedia i Albanien. Skolan fokuserade på nätaktivism och riktade sig till yngre deltagare från landets civila samhälle.

Natalia Project, världens första överfallslarm för människorättsförsvarare, fortsätter att växa och under 2014 tränades 51 nya personer, sju av dem kommer från Östafrika – en ny region för Natalia Project. Majoriteten av de nya bärarna från Östafrika är HBTQ-aktivister från Uganda, där hotet mot gruppen är stort. Under årets gång bjöd vi även in till flera seminarier, för att diskutera och sprida information om bland annat HBTQ-personers situation i Ryssland, samers rättigheter i Sverige och situationen för nätfrihet i Thailand.

Genom PostkodLotteriet fick vi finansiering på sju miljoner kronor för specialprojektet ”Inlåst – men inte utan rättigheter”. Målet är att ta fram en modell för bejakandet av mänskliga rättigheter på låsta institutioner.

Organisationsförändringar

Den operativa ledningen har stärkts genom att organisationens chefsjurist, John Stauffer, utsetts till ställföreträdande chef. Dessutom har ledningsgruppen utökats och tillförts ytterligare kompetens.

Det har under året också genomförts en större omorganisation för att ytterligare effektivisera och professionalisera verksamheten. Omorganisationen har primärt berört kommunikation och insamling samt ekonomiavdelningen men även andra delar av organisationen har genomgått förändringar. Resultatet, som redan har börjat synas, kommer att bli ett mer strategiskt arbete i dessa delar, en mer strukturerad ekonomiadministration, förbättrad kommunikation och ökad insamling.

Under ledning av organisationens chefsjurist har arbetet med att bygga en rättsavdelning för organisationen påbörjats. Avdelningen kommer att utgöra ett nav i vårt rättighetsbaserade arbete samt driva människorättsfrågor i Sverige. För att ta nästa steg i vårt arbete i Östafrika och Afrikas horn har vi skapat en avdelning som under ledning av Mesfin Negash kommer att vidareutveckla våra insatser i regionen. Likaså rekryterade vi Erik Jennische för att leda utvecklingen av vårt arbete för mänskliga rättigheter i Latinamerika. Därtill har vi stärkt vår närvaro i Östeuropa och Sydostasien bland annat genom etablerandet av ett kontor i Chisinau, Moldavien.

Kort sagt är organisationen i stark tillväxt och nödvändiga organisatoriska åtgärder har vidtagits för att organisationen ska kunna fortsätta att utvecklas i positiv riktning.

Uppfyllande av ändamålet

Civil Rights Defenders huvudsakliga ändamål är att försvara människors rättigheter och stärka utsatta människorättsförsvarare. Det gör vi genom att ensamma eller tillsammans med samarbetspartner granska makthavare och utkräva ansvar för människorättskränkningar i Sverige och internationellt, driva debatt om aktuella människorättsfrågor och bevaka rättigheterna för minoriteter genom att driva rättsfall i nationella och internationella domstolar, kommittéer och tribunaler.

Vi stärker långsiktigt utsatta människorättsförsvarares kapacitet genom att förse dem med de verktyg de behöver för att genomföra sitt viktiga arbete på bästa sätt. Vi ökar också dessa ut-

sätta människors skydd genom träningar och att inkludera dem i Natalia Project, världens första alarmsystem för utsatta människorättsförsvarare. Vi försöker också öka omvärldens uppmärksamhet kring utsatta människorättsförsvarare för att på så sätt öka deras skydd och ge dem kraft och inspiration att fortsätta arbeta.

Framtida utveckling

Civil Rights Defenders finns idag på fyra kontinenter – Europa, Latinamerika, Afrika och Asien. Verksamheten i Latinamerika med fokus på Venezuela och Kuba har kompletterats med arbete i Östafrika och Afrikas horn samt etablering av permanent närvaro i Sydostasien. Vi förutspår att vår internationella expansion kommer att fortsätta.

Arbetet i Sverige har stärkts ytterligare. Vi är nu den oberoende vakthund som driver ett juridiskt arbete för att säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna, som Sverige saknat. Vår ambition är att synliggöra brister i Sverige och utkräva ansvar med juridiken som verktyg, tätt kopplat till ett strategiskt påverkansarbete.

Riskbedömning och riskhantering

Civil Rights Defenders arbetar med systematisk riskbedömning och riskhantering genom att identifiera, analysera och verka för att oförutsedda händelser eller omständigheter inte får negativ påverkan på förväntade resultat. Genom att analysera, dokumentera och följa upp risker noggrant och systematiskt kan negativa effekter av riskerna mildras.

I riskarbetet skiljer vi mellan interna risker, till exempel bristen på adekvata personella resurser, kapacitet eller ledningsfunktioner, rapportering av resultat, finansiell kontroll samt korruption, och externa risker, till exempel oväntade politiska, institutionella, ekonomiska, miljömässiga, sociala eller tekniska omständigheter.

Civil Rights Defenders arbetar med integrerad riskhantering, vilket innebär en kontinuerlig, proaktiv och systematisk process för att förstå, hantera och kommunicera risker från ett brett perspektiv. Det innebär också att fatta strategiska beslut som bidrar till att uppnå organisationens övergripande mål.

Civil Rights Defenders styrelse gör årligen en bedömning av de risker som rapporteras av ledningsgruppen och hur dessa har hanterats. Baserat på analysen av riskbedömning och riskhantering, beslutar styrelsen årligen om en riskhanteringsplan och bedömer i vilken utsträckning den ska påverka strategiska beslut och verksamhetsinriktningar framåt.

Kodrapport enligt FRII:s riktlinjer

Civil Rights Defenders följer FRII:s Kvalitetskod se www.frii.se. Civil Rights Defenders Kvalitetskod samt Effektrapport från 2014 finns på vår hemsida www.civilrightsdefenders.org.

Insamling

För fem år sedan inledde vi vår insamlingsverksamhet. Idag har vi givare som ger enstaka belopp och cirka 1 300 månadsgivare. Under 2014 ökade insamlade medel från privatpersoner med 8 % vilket resulterade i nästan 3 300 tkr.

Genom att vara förmånstagare hos PostkodLotteriet fick vi sju miljoner kronor i den årliga utdelningen, en ökning med två miljoner från föregående år. Därutöver fick vi finansiering från PostkodLotteriet för specialprojektet ”Inlåst – men inte utan rättigheter” på sju miljoner kronor.

PostkodLotteriet är startat med en vision om att bidra till en bättre värld. Sedan 2005 har lotterierna under PostkodLotteriets varumärke fördelat 6,1 miljarder kronor till ideell sektor.

Den första utbetalningen från samarbetsavtalet med klädkedjan H&M, som ger en icke-öronmärkt

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

	2014	2013	2012	2011
Totala intäkter inkl ränteintäkter tkr	71 879	61 681	51 202	46 833
Ändamålskostnader/totala intäkter	94 %	94 %	91 %	94 %
Insamlingskostnader/totala intäkter	2 %	1 %	3 %	4 %
Administrationskostnader/totala intäkter	3 %	4 %	6 %	3 %

donation på fyra miljoner kronor under loppet av tre år, gick till att utveckla Natalia Project, stödja HBTQ-aktivister i Centralasien samt dokumentering av händelserna i Ukraina kopplat till Euro-Maidan-protesterna.

Vi fokuserar under kommande år på att stärka samarbeten med relevanta företag samt att utveckla insamlingsverksamheten internationellt.

Resultat och ställning

Årets vinst är 447 594 kr. Av årets vinst ska 199 481 kr avsättas till den Akutfond som OAK varit med och finansierat. Under året har 504 211 kr nyttjats för att hjälpa personer i utsatta och akuta situationer inom ramen för Akutfondens syfte. Resultatet efter avsättning, 752 324 kr överförs i ny räkning. Balanserat fritt Eget Kapital efter reservering är 1 572 693 kr.

Resultaträkning

		Belopp i kronor	
	Not	2014	2013
Verksamhetsintäkter	3		
Medlemsavgifter		28 200	8 400
Gåvor		12 302 160	8 597 524
Bidrag		59 347 826	52 849 485
Övriga intäkter		125 641	190 259
Summa verksamhetsintäkter		71 803 827	61 645 668
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader	4, 6, 7	-67 722 998	-57 729 259
Insamlingskostnader		-1 383 422	-680 768
Administrationskostnader	5	-2 322 656	-2 584 058
Summa verksamhetskostnader		-71 429 076	-60 994 085
Verksamhetsresultat		374 751	651 583
Ränteintäkter och liknande resultatposter		75 636	34 832
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 793	-464
Resultat efter finansiella poster		447 594	685 951
Årets resultat		447 594	685 951
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt Resultaträkningen (se ovan)		447 594	685 951
Avsättning till ändamålsbestämda medel		-199 481	-321 000
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		504 211	-
		752 324	364 951

Balansräkning

Belopp i kronor

TILLGÅNGAR	Not	2014-12-31	2013-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		-	60 000
Övriga fordringar		361 618	139 931
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	1 544 540	1 700 937
Kortfristiga fordringar		1 906 158	1 900 868
Kassa och bank		61 610 764	43 807 842
Summa omsättningstillgångar		63 516 922	45 708 710
Summa tillgångar		63 516 922	45 708 710
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel	9	16 270	321 000
Fritt balanserat kapital		1 572 693	820 370
Summa eget kapital		1 588 963	1 141 370
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		822 087	388 339
Erhållna, ej nyttjade bidrag	10	56 076 473	40 627 418
Övriga skulder		358 393	184 402
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	4 671 006	3 367 181
Summa kortfristiga skulder		61 927 959	44 567 340
Summa eget kapital och skulder		63 516 922	45 708 710
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter

Not 1 - Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Frivilligorganisationernas Insamlingsråds (FRIL) styrande riktlinjer för årsredovisning om inget annat anges nedan.

Övergången till K3-regelverket innebär i sig byte av redovisningsprincip. Övergången till K3-regelverket har dock inte inneburit några omräkningar eller förändringar i jämförelseåret, annat än omrubriceringar mellan enskilda rader i balans- och resultaträkningen.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Intäkter redovisas till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Civil Rights Defenders. Medlemsavgiften redovisas som intäkt vid erhållen inbetalning från medlemmen.

En transaktion där organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls för att organisationen uppfyllt, eller kommer att uppfylla, vissa villkor och organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor avser främst insamlade medel från privatpersoner, företag och organisationer. Gåvor redovisas enligt kontantprincipen men om en gåva avser en bestämd tidsperiod periodiseras gåvan över denna period genom avsättning till ändamålsbestämda medel i eget kapital. I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Detta innebär att intäktsredovisning endast sker när det i hög grad är sannolikt att bidraget inte kommer att återkrävas. Intäktsredovisning sker även för bidrag som vidareförmedlas till partnerförening-

gar där Civil Rights Defenders ansvarar mot bidragsgivaren. Bidrag är till största del likvida medel från offentligt rättsliga organ och omfattar bidragsgivare som Sida, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet och PostkodLotteriet.

Intäkter som inte har med Civil Rights Defenders primära verksamhet att göra redovisas som Övriga intäkter.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, insamlings-, medlems- och administrationskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för IT, redovisning, verksamhetsstyrning, och kommunikation fördelas enligt en fördelningsnyckel mellan ändamåls-, insamlings-, och administrationskostnader.

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla Civil Rights Defenders ändamål enligt stadgarna. Här inkluderas bland annat kostnad för personal som är anställd för att möjliggöra genomförande av de verksamheter, inom och utom Sverige, som fastställts av styrelsen, samt omkostnader av administrativ art som är en direkt följd av de åtaganden som organisationen iklätt sig för att uppfylla ändamålen. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildning och upplysande verksamhet avseende det uppdrag Civil Rights Defenders har. Även uppföljning, rapportering och revision av projekt utgör ändamålskostnader. I ändamålskostnader ingår även fördelade verksamhetsanknutna stödkostnader. Verksamhetsanknutna stödkostnader fördelas på respektive verksamhet med hjälp av fördelningsnycklar. En översyn och justering av dessa fördelningsprinciper gjordes i samband med årsbokslutet 2014, vilket innebär att andelen verksamhetsanknutna stödkostnader som fördelats till respektive arbetsområde skiljer sig något 2014 jämfört med 2013.

Insamlingskostnader är kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av gåvor och bidrag från samtliga givare, det vill säga såväl privatpersoner som företag. Detta omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister. Hit räknas kost-

nader för trycksaker, porto och lönekostnader. I insamlingskostnader ingår även fördelade gemensamma stödkostnader.

Administrationskostnader omfattar kostnader förknippade med stadgar och legala krav, till exempel styrelse, årsstämma, redovisning, upprättande av årsredovisning och revision samt central ledning och planering. Om en kostnad varken avser ändamål, insamling, medlemsvård eller -vård hämförs den till administrationskostnader. I administrationskostnader ingår även den del av de gemensamma stödkostnaderna som inte fördelats på ändamåls-, insamlings- eller medlemskostnader.

Alla leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda och redovisas som kostnad det år pensionen tjänas in.

Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening och därmed inte skattskyldig.

Balansräkningen

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening – utan vinstsyfte och externa

ägare – vilket gör att begrepp som resultat och eget kapital har en annan innebörd än i andra juridiska former, exempelvis aktiebolag. Eget kapital utgörs av de medel som tillställts organisationen för uppfyllande av dess syften, till exempel gåvor, och som på balansdagen inte utbetalats och där det inte föreligger en sådan juridiskt bindande förpliktelse som klassificeras som skuld eller avsättning.

Eftersom det finns restriktioner för användande av olika medel görs följande uppdelning:

- *Ändamålsbestämda medel:* Kapitalet kan användas men endast till ändamål som givaren alternativt styrelsen angett. Dessa medel utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. Här ingår gåvor från insamlingar där särskilt ändamål angivits och som ännu ej förbrukats.

- *Balanserat kapital:* Kapitalet utgörs i huvudsak av ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner samt organisationens resultat. Ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner kan disponeras av styrelsen, att användas i enlighet med organisationens stadgar och för uppfyllande av organisationens syften. Årets resultat, enligt resultaträkningen (före fördelning), utgör skillnaden mellan kostnader och erhållna medel under året.

Not 2 - Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat- och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar.

Belopp i kronor

Not 3 – Gåvor och bidrag	2014	2013
<i>Gåvor som redovisats som intäkt</i>		
Allmänheten	3 293 880	3 057 364
Svenska PostkodLotteriet	7 000 000	-
Svenska PostkodStiftelsen	-	5 000 000
H&M	1 601 392	-
Moggliden AB	200 000	500 000
Övriga företag	206 888	40 160
Summa intäkter	12 302 160	8 597 524
Erhållna pro-bono-insatser har inte redovisats i resultaträkningen och avser under 2014 huvudsakligen tjänster inom PR, kommunikation och juridik.		
<i>Offentliga bidrag som redovisats som intäkt</i>		
Sida	52 880 955	46 349 293
Svenska PostkodStiftelsen	2 809 630	1 293 803
Svenska PostkodLotteriet	124 604	-
Svenska Institutet	1 598 225	3 193 804
OAK Foundation	-	1 199 998
Utrikesdepartementet	369 003	146 768
National Endowment for Democracy	1 439 971	298 789
Övriga	125 438	367 030
Summa intäkter	59 347 826	52 849 485
Not 4 – Ändamålskostnader	2014	2013
Utsatta människorättsförsvarare:		
Albanien	6 328 864	6 001 112
Bosnien	6 892 442	6 484 249
Kosovo	7 551 730	5 517 454
Serbien	8 330 663	5 944 122
Moldavien	7 126 346	4 190 304
Ryssland	6 511 427	9 108 666
Sverige	2 863 672	-
Övrigt	22 117 854	20 483 352
Totalt ändamålskostnader	67 722 998	57 729 259

Belopp i kronor

Not 5 – Administrationskostnader	2014	2013
Redovisningskostnader och administration	211 420	250 000
Personalkostnader	1 822 719	1 012 220
Kontorskostnader	285 112	1 315 900
Styrelse och medlemskostnad	3 405	5 938
Totalt administrationskostnader	2 322 656	2 584 058

Not 6 – Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2014	2013
--	-------------	-------------

Löner

Styrelsen	-	-
Chef	798 560	718 624
Övriga anställda	11 925 639	8 917 103
Sociala kostnader	4 779 372	3 484 357
Pensionskostnader	1 524 833	936 047
Totalt löner och ersättningar	19 028 404	14 056 131

Av pensionskostnaden avser 158 604 kr (147 360 kr) chefens pensionskostnader.

Ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp har uppgått till 21 972 kr (26 185 kr).

Löner och andra ersättningar fördelade per land uppgår till följande:	2014	2013
Sverige	10 236 912	8 275 894
Utlandet	2 487 287	1 359 833
Totalt	12 724 199	9 635 727

Medeltal anställda Sverige	2014	2013
Män	9	7
Kvinnor	17	13
Totalt	26	20

Medeltal anställda utland	2014	2013
Män	5	3
Kvinnor	9	5
Totalt	14	8

Styrelse, antal	2014	2013
Män	3	4
Kvinnor	4	4
Totalt	7	8

Belopp i kronor

Under året har 17 personer arbetat ideellt för organisationen. Värdet av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

Not 7 – Leasing

Civil Rights Defenders hyr kontorslokaler och kostnadsförda kontorskostnader uppgår för året till 1 006 233 kr (905 213 kr).

Framtida kontorskostnader förfaller enligt följande:

	2014	2013
Inom 1 år	543 939	2 175 756
1-5 år	-	543 939

Not 8 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2014	2013
Depositioner	133 200	133 200
Förutbetalda kostnader	649 037	1 567 737
Fordran partnerorganisation	762 302	-
Totalt	1 544 539	1 700 937

Not 9 – Förändring av Eget kapital

	Ändamålsbestämda medel (Akutfond)	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	321 000	820 370	1 141 370
Ändamålsbestämt av givaren	199 481	-199 481	0
Utnyttjande	-504 211	504 211	0
Årets resultat		447 594	447 593
Utgående balans	16 270	1 572 693	1 588 963

Runt om i världen finns det modiga människor som står upp för andras rättigheter – utan en tanke på sin egen säkerhet. Akutfonden gör det möjligt för oss att hjälpa dessa personer i utsatta och brådskande situationer.

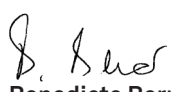
Not 10 – Erhållna ej nyttjade bidrag

	2014	2013
Skuld ej utnyttjade bidrag Sida	44 415 091	32 665 081
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska PostkodStiftelsen	4 190 370	7 000 000
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska PostkodLotteriet	6 875 396	-
Skuld ej utnyttjade bidrag övriga	595 616	962 337
Totalt	56 076 473	40 627 418

Belopp i kronor

Not 11 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2014	2013
Upplupna sociala avgifter	857 305	655 803
Semesterlöneskuld	1 836 583	1 374 323
Löneskatt	537 789	363 247
Upplupna kostnader	1 439 329	973 808
Totalt	4 671 006	3 367 181

Stockholm den 15 april 2015

Benedicte Berner
Ordförande

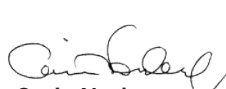

Anna Jonsson Cornell
Styrelseledamot

Elisabeth Tamm
Styrelseledamot

Arne Ruth
Styrelseledamot

Lars Viklund
Styrelseledamot

Fredrik Andersson
Styrelseledamot

Carin Norberg
Styrelseledamot

Robert Hårdh
Chef

Vår revisionsberättelse har avgivits 15 april 2015
Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB

Marie Welin
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsmötet i Civil Rights Defenders, org.nr
802011-1442

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Civil Rights Defenders för år 2014.

Styrelsens och chefens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och chefen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och chefen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar en årsredovisning i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och chefens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och chefens förvaltning för Civil Rights Defenders för år 2014.

Styrelsens och chefens ansvar

Det är styrelsen och chefen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller chefen har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försumelse som kan leda till ersättningskyldighet. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller chefen på annat sätt har handlat i strid med stadgarna.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter och chefen ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 28 april 2015

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Marie Welin

Auktoriserad revisor

Personal

HUVUDKONTOR STOCKHOLM (SVERIGE)

Robert Hårdh, chef

John Stauffer, chefsjurist och biträdande chef

Johanna Westeson, människorättsjurist

Hampus Stenberg, chef kommunikation och internationella relationer

Keith Begg, internationell kommunikationsansvarig

Kim Matthis, projektledare Defenders' Days

Anja Steiber, kommunikationsassistent

Frida Nilson, kommunikationsassistent

Karin Fritz, ekonomichef

Jelena Djoric, ekonomiassistent

Hanna Sillén, administratör

Sophia Ponzio, programadministratör

Åsa Bergqvist, ekonomiadministratör

Marie Månson, programchef för Stöd till utsatta människorättsförsvarare

Brittis Edman, programchef för Sydostasien

Joanna Kurosz, programchef för Östeuropa och Centralasien

Mesfin Negash, programchef för Östafrika och Afrikas horn

Erik Jennische, programchef för Latinamerika

Martin Löwdin, säkerhetsexpert/handläggare

Peter Öholm, säkerhetsexpert/handläggare

Miroslav Durdevic, handläggare

Inna Bukshtynovich, handläggare

Cecilia Rosing, handläggare

Polina Krantz, programassistent Defenders' Days

Roemer Lemaitre, tillförordnad programchef för Östeuropa och Centralasien

FÄLTKONTOR BELGRAD (SERBIEN)

Goran Miletic, programchef för Västra Balkan

Adi Sinani, handläggare, romers rättigheter

Pavle Popov, administrativ kontorschef

Ivana Randjelovic, programchef

Marjan Maruna, kommunikationsassistent

Srdjan Miljevic, projekt- och kontorsassistent

Filip Perunicic, ekonomiassistent

FÄLTKONTOR PRISTINA (KOSOVO)

Sarah Maliqi, handläggare

Njomza Mala, administratör och projektassistent

FÄLTKONTOR SARAJEVO (BOSNIEN-HERCEGOVINA)

Sumeja Tulic, handläggare

Ena Bavcic, handläggare

FÄLTKONTOR TIRANA (ALBANIEN)

Vasilika Laci, handläggare

Deni Sanxhaku, administratör och projektassistent

FÄLTKONTOR CHISINAU (MOLDAVIEN)

Alesia Vidruk, programchef för Moldavien

Rodica Cebotarenco, programadministratör

I januari 2014 ställdes vinnarbilderna i Civil Rights Defenders fototävling "Under samma tak" ut i Belgrad.

Utställningen skildrar vardagen för den romska befolkningen i Serbien.

FOTO: CIVIL RIGHTS DEFENDERS

Styrelse

Hedersordförande Gerald Nagler

Gerald är en av grundarna av Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter. Han var generalsekreterare för den Internationella Helsingforsfederationen (IHF) i Wien 1984–1992 och ordförande i Svenska Helsingforskommittén 1992–2004.

Ordförande Benedicte Berner

Medieanalytiker

Benedicte undervisar i media och demokrati och är rådgivare på Davis Center for Russian and Eurasian Studies vid Harvarduniversitet. Hon har tidigare undervisat i yttrandefrihet vid Institut d'Etudes Politiques de Paris. Hon utbildar också journalister i Mellanöstern och Nordafrika. Hon har tidigare arbetat på Internationella Röda Korset och IOM (International Organization for Migration) i Moskva och var chef för internationella frågor vid Europeiska medieinstitutet i Düsseldorf, Tyskland.

Ledamot Anna Jonsson Cornell

Docent

Anna är docent i konstitutionell rätt och lektor i komparativ konstitutionell rätt vid Uppsala universitet, samt senior research fellow vid Institutet för säkerhets- och utvecklingspolitik. Hennes specialisering är statsbyggnadsprocesser och rättsstatlighet samt rättighetsskydd och EKMR i före detta Sovjetunionen, samt internationellt polisiärt samarbete och människohandel.

Ledamot Fredrik Andersson

Entreprenör

Fredrik Andersson har lång erfarenhet av strategisk kommunikationsrådgivning och entreprenörskap i såväl Sverige som internationellt. Fredrik grundade PR-byrån Primes Public Affairsgrupp 1998 och har lång erfarenhet av samhällsfrågor, politik, internationellt engagemang och rättighetsfrågor.

Ledamot Arne Ruth

Publicist

Arne är journalist, författare och föreläsare. Han var chefredaktör för Dagens Nyheter 1982–1998 och därefter gästprofessor i Sverige, Norge och USA. De senaste åren har han föreläst och lett debatter om kulturkonflikter och yttrandefrihetsfrågor. Arne ingår i den internationella rådgivargruppen till Index on Censorship i London.

Ledamot Lars Viklund

Advokat

Lars Viklund är advokat med huvudsaklig inriktning på arbetsrätt och yttrandefrihetsjuridik. Lars har också undervisat i arbetsrätt och processrätt samt deltagit i lagstiftningsarbete.

Ledamot Elisabeth Tamm

Jur kand

Elisabeth är stiftelsesakkunnig och chef för Ålandsbankens Notariatavdelning. Hon sitter i ett antal styrelser, bland annat som ordförande i Alba Langenskiölds Stiftelse, ledamot i stiftelsen för Astrid Lindgrens Barnsjukhus, H&M Conscious Foundation, Familjen Erling Perssons stiftelse, Bokförlaget Langenskiöld med flera. Elisabeth Tamm har en jur kand och civilekonomexamen från Uppsala Universitet samt två betyg i konstvetenskap.

Ledamot Carin Norberg

Direktör

Carin har en masterexamen från Uppsala Universitet. Carin har arbetat för Sida sedan 1971 och var 2006–2012 direktör på Nordiska Afrikainstitutet. Från 2002 till 2005 arbetade hon för Transparency Internationals internationella sekretariat i Berlin. Carin har varit aktiv som styrelsemedlem bland annat i Nordiska Afrikainstitutet 1991–1999 samt i Svenska Institutet i Alexandrias styrelse 2000–2003.

KONTAKTA OSS

Huvudkontor Stockholm

Stora Nygatan 26
111 27 Stockholm
Sverige
Tfn 08 545 277 30
Fax 08 411 68 55
info@civilrightsdefenders.org

Fältkontor Belgrad

Kralja Milana 10/5
11 000 Belgrade
Serbia
Tfn +381 11 2686 894
Fax +381 11 2686 1455
belgrade@civilrightsdefenders.org

Fältkontor Pristina

Gazmend Zajmi no 21
10 000 Pristina
Kosovo
Tfn +386 49 505 050
pristina@civilrightsdefenders.org

Fältkontor Sarajevo

Radiceva 17, floor 5
71 000 Sarajevo
Bosnien & Hercegovina
Tfn +387 33 267 915
Fax +387 33 552 376
sarajevo@civilrightsdefenders.org

Fältkontor Tirana

Rruga Hoxha Tahsim, Pallati 2, Shk. 2,
Kati 4. Apartamenti 4
1001 Tirana
Albania
Tfn + 355 68 40 41 869
tirana@civilrightsdefenders.org

Fältkontor Chisinau

67 Sciusev str., 3rd floor
Chisinau MD-2012
Republic of Moldova
Tfn + 373 68 666 060
chisinau@civilrightsdefenders.org

CIVIL RIGHTS DEFENDERS

försvrarar människors medborgerliga och politiska rättigheter.

Vi granskar makthavare och stärker människorättsförsvarare – i Sverige och i världen.

Med ditt stöd kan vi uträtta mer.

● Bli människorättsförsvarare och stöd oss via **autogiro**. Som **månadsgivare** bidrar du regelbundet till vårt arbete.

● Ge en **gåva** till Plusgiro 90 01 29-8 eller Bankgiro 900-1298.

● **Skänk 100 kr genom att sms:a FÖRSVARA till 72 980**

Tryckt hos AMO-tryck, Stockholm 2015
Copyright © 2015 Civil Rights Defenders
ISBN ISBN 978-91-980311-5-7

www.civilrightsdefenders.org

